
Nedeľný list

Cirkevný zbor Evanjelickej cirkvi a. v. na Slovensku Poprad – Matejovce, dcérocirkev
Veľký Slavkov
kpt. Morávku 301, 059 91 Veľký Slavkov

číslo 12

nedeľa, 15. novembra 2020

Milí priatelia,

vyzerá to tak, že toto číslo *Nedeľného listu* je nateraz posledné. Tieto riadky píšem v piatok popoludní, kedy média priniesli informáciu, že od pondelka (16. 11. 2020) bude možné znova konať bohoslužby. Samozrejme pri dodržaní konkrétnych kapacitných podmienok, čo v našom zbore nie je žiadny problém. Verím, že pre väčšinu z vás je to radostná správa, že máme možnosť sa znova stretávať.

V *Nedeľnom liste* vám opäť ponúkam zaujímavé čítanie.

Ako prvá je *Domáca pobožnosť*, ktorú pre vás každú nedeľu pripravoval brat farár Štefan Kiss, tajomník pre misiu pri GBÚ. Tieto domáce pobožnosti boli v čase zavretých kostolov uverejňované na internetovej stránke ECAV. Využil som túto možnosť a uverejňoval som ich v našich *Nedeľných listoch*. Mal som radosť z toho, že vám môžem ponúknuť aj niečo iné, ako len moje kázne a myšlienky.

Druhým čítaním je článok brata farára Ondreja Kolárovskeho. Napísal ho asi pred mesiacom, keď došlo k zatvoreniu kostolov a obmedzeniu stretávania sa. Nie je teda celkom aktuálny, keďže od pondelka sa kostoly znova otvárajú, no ponúka mnoho myšlienok na zamyslenie o tom, ako žijeme našu vieru v Pána Ježiša.

Posledný článok je krátkym zamyslením brata farára Stanislava Kocku, ktorý je predsedom Modlitebného spoločenstva. Vyzýva nás k modlitbe a pokoju vždy, keď nastane v našom živote situácia, ktorá sa zdá byť nezvládnuteľná.

Na záver mám pre vás aj malý darček a to v podobe *Informačného listu Slovenského evanjelizačného strediska*, ktorý pripájam k *Nedeľnému listu*. Nájdete v ňom aktuálny rozhovor, ukážku kníh, ktoré Slovenské evanjelizačné stredisko vydáva a ďalší zaujímavý článok.

Prajem vám pokoj do nasledujúcich dní a verím, že budúcu nedeľu, to jest 22. 11. 2020 sa znova stretneme v našom kostole na službách Božích. Ak by došlo k nejakej zmene, včas vám ju oznámim.

Vladimír Maťaš

Obsah:

- 1. Domáca pobožnosť na 23. nedeľu po Svätej Trojici (15.11.2020) (Mgr. Štefan Kiss)*
- 2. Nepohodlné myšlienky o cirkvi a Covid – 19 (Mgr. Ondrej Kolárovsý)*
- 3. Zastav chaos – zamyslenie (Mgr. Stanislav Kocka)*

Domáca pobožnosť na 23. nedeľu po Svätej Trojici (15. novembra 2020)

1. Úvod

V mene Boha Otca i Syna i Ducha Svätého

2. Pieseň ES 686

3. Odriekanie 10 Božích prikázaní:

Aby sme si všetci spoločne pripomenuli zákon Boží, odriekajme spoločne desať Božích prikázaní:

Ja som Hospodin, tvoj Boh ...

4. Zamyslenie nad Božím slovom (Mt 25: 31 - 46)

S úctou si vypočujme slová Písma, ktoré sú zapísané v evanjeliu podľa Matúša, 25 kap., verše 31 až 46:

„Ked' Syn človeka príde vo svojej sláve a všetci anjeli s Ním, posadí sa vtedy na trón svojej slávy. I zhromaždia sa pred Neho všetky národy; a oddelí ich, ako pastier oddeľuje ovce od kozlov, a postaví si ovce sprava, kozlov však zľava. Vtedy povie Kráľ tým na pravici: Podťe, požehnaní môjho Otca, prijmite ako dedičstvo kráľovstvo, ktoré vám je pripravené od stvorenia sveta. Lebo hladný som bol, a dali ste mi jesť; bol som smädný, a dali ste mi piť; prišiel som ako cudzinec, a prijali ste ma; bol som nahý, a zaodeli ste ma; bol som nemocný, a navštívili ste ma; bol som vo väzení, a prišli ste ku mne. Odpovedia Mu spravodliví: Pane, kedy sme Ťa videli hladného, a nasýtili sme Ťa, alebo smädného, a napojili sme Ťa? A kedy sme Ťa videli ako cudzinca, a prijali sme Ťa? Alebo nahého, a

zaodeli sme Ťa? A kedy sme Ťa videli chorého alebo vo väzení, a prišli sme k Tebe? Odpovie im Kráľ: Veru, hovorím vám: Čokoľvek ste urobili jednému z týchto mojich najmenších bratov, mne ste urobili. Potom povie aj tým na ľavici: Odídte odo mňa, zlorečení, do večného ohňa, pripraveného diablovej a jeho anjelom. Lebo hladný som bol, a nedali ste mi jesť; bol som smädný, a nedali ste mi piť; prišiel som ako cudzinec, a neprijali ste ma; bol som nemocný a vo väzení, a nenavštívili ste ma. Vtedy odvetia aj títo: Pane, kedy sme Ťa videli hladného alebo smädného, alebo ako cudzinca alebo nahého, alebo nemocného alebo vo väzení, a neposlúžili sme Ti? Vtedy odpovie im: Veru, hovorím vám: Čokoľvek ste neurobili jednému z týchto najmenších, mne ste neurobili! I pôjdu títo do večného trápenia, ale spravodliví do večného života.“

Milí bratia a sestry!

Je predposledná nedeľa cirkevného roka a tá hovorí o poslednom súde. Pri takej téme sa v nás automaticky ozýva potreba nejako si ten súd predstaviť a dnešné rozprávanie Pána Ježiša Krista nám k tomu dáva dobrú príležitosť. Veď je asi najnázornejším obrazom o poslednom súde, aký kedy Pán Ježiš povedal. Získavame z neho dojem, že tí, čo robia dobré skutky, pôjdu do neba a tí ostatní do pekla. Je to však naozaj tak? Nie je takéto chápanie dnešného textu v rozpore s reformačným učením, ktoré hovorí, že spasení nebudeme za svoje skutky ale za vieru, ktorou veríme, že Pán Ježiš zaplatil za nás?

Mne sa pri čítaní dnešného textu vynorí v mysli otázka: Je Pán Boh detailista? Záleží Mu na každom jednom našom

slove a skutku, alebo je pre Neho dôležitý celok? Po rokoch čítania Písma a spoznávania Pána Boha v osobnom živote som presvedčený, že Pán Boh nie je detailista. On sám nekoná demonštratívne, pompézne a tak, aby sme mohli povedať: Aha, včera o 18:00 vykonal Pán Boh zázrak!!! On koná v skrytosti a tak, že Jeho pôsobenie uvidíme, až keď trochu po odstúpime a pozrieme sa na veci ako na celok. Ako maliar, ktorý na chrámovú stenu nanáša farbu, no až keď trochu odstúpi, uvidí výsledný obraz. Božie konanie je rovnaké. Veď čo sa vlastne stalo v Betleheme? Narodilo sa chudobné dieťa, akých sa narodili tisícky. A čo sa stalo na Golgote? Ukrižovali človeka rovnako, ako ukrižovali tisícky ľudí pred Ním i po Ňom. Že žiarila hviezda či triasla sa zem? Aj to sa už stalo mnohokrát. A predsa pri pohľade na celý život Pána Ježiša, keď hľadáme na Jeho skutky, slová i pôsobenie a dáme si všetko do súvislostí spoznávame, že to nebol človek ako iní a vidíme za Jeho životom, príchodom i odchodom Božiu moc. Alebo iný príklad: ak hľadáme na ostatné storočie dejín cirkvi i nášho národa, vidíme v každom desaťročí nejaké utrpenie v podobe 1. či 2. svetovej vojny, komunizmu či kapitalizmu. No ak pozrieme na celé storočie ako celok, uvidíme Božie pôsobenie, ktoré viedlo nás ako Slovákov i cirkev od prvých krôčikov cez mnohé neslobody a ťažkosti až k pokroku, slobode a samostatnosti. Aj v našom individuálnom živote je to tak. Možno neprežívame zázraky v podobe náhlych uzdravení alebo rozmnoženia jedla v chladničke. No predsa, ak pozrieme na náš život ako na celok, vidíme Božie konanie a milostivé vedenie.

Viete si predstaviť, že by vás takto konajúci a zjavujúci sa Pán Boh odsúdil na večné utrpenie za to, že ste niekoho

nešli navštíviť do nemocnice alebo niekomu nepodali pohár vody? Ja nie. Sám viem, ako to v živote je. Niekedy do nemocnice zájdem a chorého navštívim, no stane sa aj to, že to nestihnem, alebo mi to okolnosti nedovolia. Čo teraz? Vytkne mi to Pán Boh pri poslednom súde?

Vymenované skutky v dnešnom rozprávaní Pána Ježiša neslúžia ako obvinenie z jednotlivých priestupkov, ale sú opisom charakteru. Na jednej strane stoja tí, ktorí jednoducho boli ochotní pomôcť, navštíviť, vypočuť či zaodiť. Aj im sa určite niekedy stalo, že práve nemohli alebo nemali čas. To však nie je dôležité. Dôležitý je celok – že žili spôsobom života, ktorý bol takémuto uvažovaniu a konaniu otvorený. To sa nedá povedať o tých druhých. Nepomohli, neprichýlili, nenavštívili. Aj im sa pritom možno stalo, že výnimočne urobili dačo dobré, no ich celkové nastavenie bolo iné. Je to to isté, ako keď charakterizujete vášho známeho. Viete, že je ochotný vám kedykoľvek pomôcť alebo že sa na neho môžete spoľahnúť a tento obraz nenaruší, ak náhodou raz práve nemôže. Naopak, ak o niekom na základe skúseností viete, že vám povie nie, ani ho už so žiadnou prosbou neoslovíte.

Chce nám teda Pán Ježiš pri poslednom súde vytýkať každý náš skutok? Určite nie. Chce, aby naše celkové životné nastavenie bolo také, ako hovorí Biblia: aby sme mali srdce otvorené pre vieru v Pána Boha i lásku k blížnym. K tomu nás Písmo sväté nabáda a tak nás ovplyvňuje, vychováva, formuje. Lenže nie každý sa chce dať ovplyvňovať a formovať. Práve preto na začiatku rozprávania Pán Ježiš hovorí o ovciach a kozloch – teda capoch. Ovečka je typický symbol krotkosti a poslušnosti, kým cap je symbol svojhlavosti. Aj ovečka sa občas stratí –

ved' inak by nebolo treba dobrého Pastiera, ktorý ju nájde a privedie späť. Rozdiel je však v tom, že ovečka sa na rozdiel od capa nechá priviesť späť a zasa kráča za Pastierom.

Po pravici Pána Ježiša pri poslednom súde nestoja tí, ktorí boli dokonalí vo svojej obetavosti ale tí, ktorí sa nechali Písmom svätým usmerňovať a vychovávať k viere, láske a nádeji. Možno neraz aj zlyhali, ale dôležité je, že boli poslušnými ovečkami a keď mohli, tak ochotne pomohli, prichýlili či navštívili. Po ľavici stoja tí, ktorí to nerobili a ani nechceli robiť. Slová o potrebe viery a lásky šli mimo nich, hľadeli iba na seba a svoje pohodlie či záujmy. Aj keď tu a tam možno hodili demonštratívne nejaký ten groš žobrákovi, ich srdce bolo plné egoizmu. To ich pošle Sudca do večného trápenia.

Aj keď nám teda občas niečo nevyjde alebo v niečom zlyháme, netrápme sa. Reformačná zvesť o láskavom Pánovi stále platí a naše pochybenia i slabosti nám Pán Boh milostivo odpúšťa ak z nich činíme pokánie. Dbajme však na to, aby sme svoje srdce a svoj život sýtili Písmom svätým a aby sme sa ním nechali usmerňovať a nabádať k viere, láske a nádeji. To je totiž to, čo sa nám nakoniec stane záchrannou vestou. Amen.

Pomodlime sa:

Pane a Spasiteľu náš, ďakujeme Ti za to, že si umrel za nás a tak zaplatil za naše hriechy a zlé skutky. Aj keď sa snažíme podobať sa Ti a žiť podľa Tvojho svätého príkladu, nie vždy sa nám to darí. Prosíme Ťa, odpusť nám to a nesúď nás za to. Pomáhaj nám však, aby sme otvárali srdcia Tvojmu slovu a aby sme sa ako krotké ovečky

nechali Tebou viesť, vychovávať a usmerňovať, lebo len tak prídeme do večného cieľa v Tvojom kráľovstve. Amen.

Teraz spoločne odriekajme modlitbu Pánovu:
Otče náš, ktorý si v nebesiach...

5. Viera všeobecná kresťanská

Napokon spoločne vyznajme vieru v trojjediného Boha slovami Apoštolského vyznania:

Verím v Boha Otca všemohúceho...

6. Pieseň ES 672

7. Záverečné požehnanie

Milosť so všetkými, ktorí nehynúcou láskou milujú nášho Pána Ježiša Krista. Amen.

Nepohodlné myšlienky o cirkvi a Covid-19

Ak zatvorením kostolov na isté obdobie môže štát zničiť vieru cirkvi, tak potom niečo nie je v poriadku s našou vierou ani s cirkvou.

Opatrenia pri druhej vlne COVID-19 nás prekvapili i zaskočili zároveň. Medzitým sa už stihli zmeniť a je veľmi pravdepodobné, že sa meniť budú v závislosti od ďalšej situácie.

Na obmedzenie konania bohoslužieb reagovali verejne biskupi oboch najväčších cirkví, na sociálnych sieťach aj mnohí farári i radoví veriaci. A vlastne reagoval každý, koho sa to nejako týkalo, a reagovali aj mnohí, ktorých sa to priamo netýkalo.

Na jednej strane úplne chápem stanoviská biskupov, ako aj mnohých veriacich. Záujmom každého kresťana je prirodzene môcť realizovať svoj duchovný rozvoj v spoločenstve veriacich a skrze zvesť Božieho slova a sviatosti prijímať obnovu do svojho života.

Ale sú naše premotivované reakcie na mieste?

Viaceré takéto reakcie som zachytil aj na sociálnych sieťach. Zaznievajú slová ako: Cez veci viery sa človek nemôže nakaziť. (Dáta ukazujú, že môže.) Je to obmedzovanie náboženskej slobody. (Áno, podobne ako sú tieto obmedzenia aj obmedzeniami ekonomickej či sociálnej slobody.) Štát chce takto zničiť cirkev. (Keď štát zavrel štadióny či divadlá, tak je cieľom štátu zničiť šport a kultúru na Slovensku?) Ani komunisti nezakázali bohoslužby a teraz nám ich zakazujú! (Dôvody

obmedzovania náboženskej slobody počas socializmu nemožno porovnávať so súčasnou situáciou.)

Na druhej strane, čo tieto radikálne i mnohé miernejšie reakcie hovoria o nastavení kresťanov v našej krajine? Nemali by sme náhodou svoje nastavenie prehodnotiť, prípadne aj pozmeniť? Ak zatvorením kostolov na isté obmedzené obdobie môže štát zničiť vieru cirkvi, tak potom niečo nie je v poriadku s našou vierou a ani s cirkvou.

Úplne chápem, že pre niektorých je spoločné zhromaždenie, prípadne účasť na sviatostiach, veľmi dôležitou súčasťou ich života viery. Sme rôzni a treba rešpektovať, že aj svoju spiritualitu prežívame rôznym spôsobom. Na druhej strane, obmedzením spoločných zhromaždení nie je ohrozená spása nikoho z nás.

Pri silne emotívnych reakciách voči obmedzeniu bohoslužieb vidím minimálne dva nesprávne aspekty: 1. Pocit ohrozenia, že nás chce niekto ohrozovať a ničiť. Aj keby to bola pravda, tak tento pocit nemôže určovať naše konanie. Potom budeme buď neustále v defenzíve, alebo pri akomkoľvek nesúhlase budeme reagovať ako nedospelé urazené dieťa. 2. Nedokážeme vidieť krízy ako príležitosti.

Dva možné postoje.

V postojoch kresťanov sa objavujú dve roviny, ktoré obe majú oporu v Biblii. Jeden postoj káže poslúchať authority a inštitúcie štátu (por. Rim 13:1-3 a Tit 3:1). Druhý postoj hovorí, že „Boha treba viac poslúchať ako ľudí!“ (por. Sk 5:29). Sú situácie, keď má kresťan konať v súlade s prvým pravidlom. A sú situácie, keď v súlade s druhým. Tí, ktorí sa búria proti obmedzeniu bohoslužieb, nachádzajú svoju oporu práve v situácii, keď apoštolom authority

zakazovali zvestovať evanjelium. Je však súčasná situácia táto?

Na prvý pohľad sa zdá, že obmedzením bohoslužieb je obmedzené právo kresťanov zvestovať evanjelium. Lenže toto právo nie je obmedzované. Jediné obmedzenie je v tom, že to momentálne nemôžeme robiť v spoločnom veľkom zhromaždení. Nie je to príležitosť hľadať tvorivé a nové spôsoby, ako zvestovať evanjelium v tejto situácii?

Prečo je tu cirkev?

Niektorú múdry vyslovil myšlienku, že cirkev je jediná organizácia, ktorá tu nie je kvôli svojim členom, ale kvôli nečlenom. Je to možno radikálne vyhlásenie, ale má pointu. Cirkev tu nie je kvôli veriacim, ale kvôli neveriacim. To oni potrebujú počuť evanjelium. Veriaci by mali byť, ako sa vraví, už za vodou...

Zaujímavá situácia nastala v mladej cirkvi. Ježiš dal apoštolom príkaz: „Chodte, čiňte mi učeníkmi všetky národy...“ A oni horlivo zvestovali evanjelium – v Jeruzaleme. Cirkev rástla geometrickým radom a zdalo sa, že je všetko v poriadku. Ale až keď prišlo prenasledovanie kresťanov v Jeruzaleme, vykročili apoštoli do okolitého sveta a niesli evanjelium naozaj do celého sveta.

Čo ak sme aj my ako cirkev ustrnuli, príliš sa zakorenili v zaužívaných formách? Možno musia prísť tlaky zvonka, aby sme sa pohli dopredu, viac tým smerom, kde nás Pán Boh už dávno chcel mať.

Výzva pre každého z nás.

Tento rok pre nás všetkých prináša mnohé výzvy, náročné výzvy. Odhaľuje tiež, čo je v nás. Bez ohľadu na

našu vieru alebo nevieru. Kladiem si otázku, aká je mentalita nás kresťanov? Je určite rôznorodá. Ale možno dôležitejšia otázka je, aká by mala byť? Podľa Písma svätého by sme mali mať „myseľ Kristovu“. Toto zvláštne vyjadrenie hovorí asi toľko, že by sme sa mali pozerať na veci tak, ako by sa na ne pozeral Kristus.

Kristus chodil do synagóg, navštevoval aj chrám. A predsa veľká časť jeho pôsobenia sa odohrала na cestách, na lúkach, pri vode, pri jedle... Čo ak nám chce Boh povedať, aby sme znova objavili to každodenné kresťanstvo v každom okamihu nášho života? Aby sme objavili Krista na svojich cestách, pri jedle, pri práci, pri prechádzke v prírode...?

Ak robíme hystériu okolo ne/chodenia do kostola, aké poslanstvo tým vysielame smerom do sveta? Naše práva sú pre nás viac ako bezpečie ostatných? Najmä keď v kostoloch je veľa ohrozených ľudí – starších? Je pre nás chodenie do kostola alfou a omegou viery? Nevieme žiť vieru (dočasne) bez kostola, bez omše, bohoslužby? Nevieme bez kostola slúžiť druhým a svedčiť o Ježišovi?

Je to o našich právach alebo to odhaľuje niečo aj o našej (ne)pokore? Ak tu ako cirkev, ako kresťania, nie sme kvôli sebe, prečo sa správame, akoby sa svet mal točiť okolo nás?

Žijeme v dobe, keď si pomaly každá skupina chce vydobýť nejaké svoje práva. Je toto cesta pre cirkev? Neukázal nám Kristus skôr cestu vzdávania sa svojich práv a obetovanie svojich práv v prospech záchrany druhých?

Zastav chaos - zamyslenie

1. List Petra, 5 kapitola, 7 – 9 verš

Predstavme si túto situáciu. Je čas na raňajky a v rodine vládne chaos. Sestry sa sťažujú na brata, ktorý sa pridlho moce v kúpeľni. Sú preto strapaté a nemajú možnosť sa upraviť. Mama robí, čo môže, aby zvládla konflikt, no bolí ju hlava a má pred sebou dlhý zoznam povinností. Hodiny tikajú ako časovaná bomba, blíži sa výbuch! Je čas ísť. Otec stojí v kuchynských dverách a uvedomuje si chaos zvažuje možnosti:

- Prikázať všetkým, aby sa správali tak, ako treba?
- Zvoziť syna za to, že okupuje kúpeľňu, dcéry, že si dobre nerozvrhli čas, a manželku, že stratila kontrolu nad situáciou?
- Potichu odísť, skôr ako ti to ktokoľvek všimne?

Alebo môže pomôcť tým, že sa na chvíľku stiahne a bude sa modliť nad situáciou a pozve do tohto chaosu Toho, ktorý vkladá poriadok a dáva pokoj? *„Otče, ty si dokonalý a dobrý Pán. Potrebujem pomoc. Prosím zmenši chaos v mojej domácnosti. Príd' so svojim pokojom. V Mene Ježiš odmietam chaos, nepokoj a diablovo rozdelenie. Amen“*

Pomôže snád' modlitba všetko zmeniť? Často áno, spolu s láskavým prístupom, milým slovom a praktickou pomocou. Ale dôležité je, že hneď ako vzniká chaos, ho

vložíme do rúk Toho, ktorý dokáže vnieť nadprirodzený pokoj, kto má dokonalú múdrosť, ako situáciu vyrieť.

Každý z nás, drahá sestra, brat sa denne ocitáme v podobných situáciách. Je ale na nás, či do nich vnesieme svoj „výbuch“ alebo Boží pokoj. Ten, ktorý je Tvorcom tohto pokoja, je vždy pri nás. Nájdime si čas a aj dnešný deň strávme čas pri BOHU POKOJA a potom sa nám bude vo vypätých situáciách ľahšie a správnejšie rozhodovať.

(inšpirované M. Lucado)

Čítajme si s modlitbou List Filipským 4,4-9

Radujte sa v Pánovi vždy! Opakujem: radujte sa! Vaša dobrotivosť nech je známa všetkým ľuďom. Pán blízko! O nič nebudte ustarostení, ale vo všetkom s vďakou predkladajte Bohu svoje žiadosti vo všetkých svojich modlitbách a prosbách. A pokoj Boží, ktorý prevyšuje každý rozum, bude chrániť vaše srdcia a vaše mysle v Kristovi Ježišovi. Napokon premýšľajte, bratia, o všetkom, čo je pravdivé, čo čestné, čo spravodlivé, čo čisté, čo lúbezné, čo príjemné, o všetkom, čo je cnostné a čo chválitebné! Čomu ste sa naučili, čo ste aj prijali, počuli a videli na mne, to čiňte. A Boh pokoja bude s vami.

Mgr. Stanislav Kocka
